

Verilən vədlər praktik işlərlə reallaşır

2013 -cü il 19 oktyabrda yenidən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilmiş İlham Əliyevin Milli Məclisdə təntənəli andiçmə mərasimi keçirilib. Mərasimdə bir sıra dövlət rəsmiləri, hökumətin üzvləri, Milli Məclisin deputatları və Prezidentin ailə üzvləri iştirak ediblər. Həmin il oktyabrın 9-da Azərbaycanda keçirilən prezident seçkiləri ölkəmizin tarixində mühüm hadisə oldu. Ölkə vətəndaşlarının səsvermədəki fəallığı seçkiləri müşahidə edən xarici ekspertlərin diqqətindən yayınmadı. Müşahidəçilərin hamısı seçkiləri yüksək qiymətləndirərək ölkəmizdə demokratik proseslərin uğurla getdiyini, prezident seçkilərinin azad və şəffaf keçirildiyini diqqətə çatdırdılar.

Ölkəmizin son illər əldə etdiyi misilsiz uğurlar Prezident İlham Əliyevin uzaqqörən və pragmatik siyasəti sayəsində mümkün olub. Beynəlxalq arenadakı mövqeyi, iqtisadi və hərbi gücü, xalqın rifahı və beynəlxalq imicinin əhəmiyyətli dərəcədə yüksəlməsi - bütün bunlar müasir Azərbaycanın inkişaf tarixində silinməz izlər qoyan ölkə başçısının misilsiz fəaliyyəti ilə sıx bağlıdır. Dövlət başçısı həm ölkədaxili islahatları, həm də beynəlxalq münasibətlərdə göstərdiyi qətiyyətli fəaliyyəti ilə Azərbaycanı regionun ən güclü dövlətlərindən birinə çevirib. Prezident İlham Əliyev ölkə başçısı kimi həm də xalqın milli kimliyinin, dövlətçilik ruhunun rəmzinə çevrilmiş şəxsiyyətdir.

(davamı 2-ci səhifədə)

VERİLƏN VƏDLƏR praktik işlərlə reallaşır

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkə sosial-iqtisadi inkişaf sahəsində əhəmiyyətli nailiyyətlər əldə edərək regionda öz sözünü deməyə müvəffəq olub. Bu siyasət ümum-milliləşdirən Heydər Əliyev tərəfindən əsas qoyulan strateji xəttin uğurla davam etdirilməsi ilə xarakterizə olunur. Məhz bu irs Azərbaycanı iqtisadi inkişafa aparan yolda əsas faktorlardan biridir. Ölkə iqtisadiyyatında qeydə alınan irəliləyişlər "iqtisadi Azərbaycan" anlayışının coğrafi sərhədləri aşması ilə özünü büruzə verir. Azərbaycan iqtisadiyyatı keçid dövrünü uğurla başa vurmuş, milli istehsalın artımında özəl sektorun rolu əhəmiyyətli dərəcədə artmışdır. Özəl sektorun Ümumi Daxili Məhsulda (ÜDM) payı xeyli yüksəlmişdir. Bu, bazar iqtisadiyyatına olan sadiqlik və inamın nəticəsi olaraq, iqtisadi islahatların sürətləndirilməsi ilə mümkün olub. Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü uğurlu siyasətin nəticəsi olaraq Azərbaycan "aşağı gəlirli ölkələr" sırasından "yuxarı-orta gəlirli ölkələr" sırasına yüksəlməklə dünya iqtisadi sistemində daha güclü yer tutmağa bacarıb. Bu nailiyyətlər, həmçinin əhalinin həyat standartlarının yüksəlməsinə, sosial infrastrukturun inkişafına və məşğulluq səviyyəsinin artmasına da müsbət təsir göstərir. İqtisadi müstəqilliyimiz daha da möhkəmlənir, Azərbaycan donor ölkəyə çevrilir. Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, bu gün Azərbaycan valyuta ehtiyatları, daxili istehsal və ixrac potensialı ilə öz iqtisadi müstəqilliyini qətiyyətlə təmin edən bir ölkədir. Artıq ölkəmiz iqtisadi layihələrin maliyyələşdirilməsi baxımından geniş imkanlara malikdir. Hazırda rəsmi Bakının valyuta ehtiyatları xarici borcları dəfərlə üstələyir. Bu, Azərbaycanın iqtisadi gücünü və investisiya cəlb etmə potensialını nümayiş etdirir. Azərbaycan iqtisadiyyatı 2009-cu ildən başlayaraq, global maliyyə böhranı, 2014-cü ilin global enerji böhranı və pandemiya dövründə qarşılaşdığı çətinliklərə baxmayaraq, böyük bir məharətlə qorunub. Prezident İlham Əliyevin idarəçilik strategiyaları sayəsində bu global böhranların ölkəmizə təsiri minimuma endirilib. Bu yanaşma Azərbaycanı dayanıqlı iqtisadi inkişaf potensialını qorumağa və daha da irəli aparmağa səbəb olub. Pandemiya ilə mübarizədə global həmrəyliyin təşviqi məqsədilə cənab İlham Əliyevin təşəbbüsləri də xüsusilə qeyd edilməlidir.

Təkcə 2013-cü ilədək Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü uğurlu xarici siyasət nəticəsində Azərbaycan 39 ölkə səfərbərliyi. İlk on ildə 28 ölkə Azərbaycanı öz səfirliyini açmış və beləliklə, Azərbaycanda xarici ölkələrin səfirliklərinin sayı 53-ə çatmışdır. Mötəbər beynəlxalq təşkilatlara üzvlüyümüz də uğurlu siyasətin əyani sübutudur. Belə ki, ilk dəfə 24 oktyabr 2011-ci ildə Azərbaycan BMT

Təhlükəsizlik Şurasına 155 ölkənin dəstəyi ilə üzv seçilmişdir. Ölkəmiz təşkilatda öz prinsipial mövqeyi, ədalətli addımları və beynəlxalq hüquqa əsaslanan təşəbbüsləri ilə böyük nüfuz qazanıb. Məhz dövlət başçısının liderliyi ilə dünyanın ən iri beynəlxalq müzakirə platformaları olan Qoşulmama Hərəkatı və BMT Baş Assambleyasının iclasları keçirilib. 2013-cü il iyunun 5-6-da isə Rusiya Federasiyası Prezidenti Administrasiyasının və Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının, Volqoqrad vilayəti Hökumətinin dəstəyi ilə Dördüncü "Rusiya-Azərbaycan: regionlararası dialoq - 2013" Rusiya-Azərbaycan regionlararası forumu keçirilmişdir. Forum çərçivəsində Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Volqoqrad vilayəti hökuməti arasında ticarət-iqtisadi və mədəni əməkdaşlıq haqqında Sazişi bu cür təşəbbüslər Azərbaycanın beynəlxalq arenada mühüm rol oynadığını bir daha təsdiq edir.

Xüsusi vurğulayaq ki, Azərbaycan iqtisadiyyatının innovasiya potensialı köklü şəkildə artıb, informasiya və kommunikasiya texnologiyaları (İKT) sektoru müasir iqtisadiyyatın mühüm tərkib hissəsinə çevrilib. Bu gün Azərbaycan iqtisadiyyatında ən müasir texnologiyaları tətbiq edən kosmik və alternativ enerji sahələrində sürətlə irəliləyən ölkələr arasında yer alır. 2008-ci ildə "Azərbaycan Respublikasında kosmik sənayenin yaradılması və inkişafı üzrə" Dövlət Proqramı qəbul edildi. Bu, Azərbaycanın yeni kosmik tarixinin başlanğıcı idi. 2010-cu ildə peyklərin orbitə çıxarılması, idarə edilməsi və istismarı işlərinin həyata keçirilməsi məqsədilə "Azərkosmos" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti təsis olunub. 2013-cü il 8 fevral tarixində ölkəmizin ilk rəhbər peyki "Azerspace-1" orbitə buraxılıb. 2014-cü il iyunun 30-da Azərbaycanın orbitə göndərdiyi ikinci peyk isə "Azersky" adlı müşahidə peyki-dir. Dəyəri 157 milyon avro olan "Azersky" əsasən Azərbaycanın müdafiə və təhlükəsizliyinə xidmət edir. Sayca üçüncü, telekommunikasiya peykimizin ikincisi - "Azerspace-2" isə 2018-ci il sentyabrın 26-da Kuru kosmodromundan "Arianespace" şirkətinə məxsus "Ariane-5" daşıyıcı raketini orbitə buraxılıb. Peykin əhatə dairəsi Avropa, Yaxın Şərq, Tropik Afrika, Mərkəzi və Cənubi Asiyadır. Artıq Azərbaycan kosmik dövlət kimi dünyada tanınır.

"Əsrin müqaviləsi"nin uğurla reallaşması nəticəsində bu müqavilənin daha əlverişli şərtlərlə "Yeni əsrin müqaviləsi"ne çevrilməsi Azərbaycanın "qara qızıl"ından əldə edilən gəlirin dayanıqlı iqtisadi inkişafına əhəmiyyətli bir töhfə vermək imkanı tanıyır. Bu strateji qərar ölkənin Prezident İlham Əliyev tərəfindən müəyyən edilən gələcək iqtisadi inkişaf hədəflərinə daha sürətlə çatmasına şərait yaradır. Dövlət iqtisadiyyatın sosialyönlümlüyyətinə xüsusi önəm verərək pensiyalar, sosial müavinətləri və

əməkdaşlarını davamlı şəkildə artırır. Dövlət büdcəsi isə sosialyönlümlüyyəti qoruyub saxlayıb, milyonlarla yeni iş yeri açılıb, yoxsulluq və işsizlik səviyyələri minimuma endirilib. Həyata keçirilən böyük enerji və nəqliyyat layihələri Azərbaycanın tranzit imkanlarını köklü şəkildə artırmaqla yanaşı, global enerji və nəqliyyat təhlükəsizliyinə də mühüm töhfələr verib. TANAP, TAP, BTQ kimi transmilli layihələr, "Şimal-Cənub" və "Şərq-Qərb" nəqliyyat dəhlizləri məhz Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə reallaşmışdır ki, bunlar da Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə gücünü daha da artıran strateji layihələrdir. Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri və Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəməri 2006-2007-ci illərdə istifadəyə verildi. Bu kəmərlər Xəzər dənizinin zəngin neft və qaz ehtiyatlarını dünya bazarları ilə birləşdirməklə, Azərbaycanın strateji əhəmiyyətini artırdı. Bu layihələr təkcə enerji ixracını artırmaqla kifayətlənməyib, eyni zamanda regionda enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində də mühüm rol oynamışdır. Azərbaycanın innovativ yanaşmaları, investisiya cəlb etmə imkanları və beynəlxalq müstəqilliyi mövqeyi, ölkəni gələcəkdə daha parlaq perspektivlərə doğru aparır. Bütün bunlar Azərbaycanın iqtisadi inkişafını yeni zirvələrə qaldırmaqla gələcək nəsillərə dəyərli irs buraxır. Bu irəliləyiş, həmçinin Azərbaycan xalqının həyat səviyyəsinin yüksəlməsinə və sosial ədalətin təmin edilməsinə xidmət edir.

Bir ölkənin müstəqilliyə nail olması, şübhəsiz, tarixdəki ən böyük dönüş nöqtələrindən biridir. Amma müstəqilliyi qazanmaq kifayət deyil, onu qoruyub saxlamaq, xarici təhdidlərə və daxili çətinliklərə sinə gərmək, zamanın sərt sınaqlarından keçmək güclü dövlətlərin və mübariz xalqın əzmi ilə mümkündür. Azərbaycan xalqı da bu yolu keçmişdir. Dövlət müstəqilliyimizi bərpa etdikdən sonra uzun illər boyunca müxtəlif çətinliklərə sinə gərərək enişli-yoxsulluq yollarla inkişaf etmişdir. 2003-2024-cü illər Azərbaycan tarixində milli yüksəliş, rifah və tərəqqi dövrü hesab olunur. Bu dövrdə ölkəmiz iqtisadi, siyasi və sosial sahələrdə böyük nailiyyətlər əldə etdi və global aləmdəki yeri, rolu daha da möhkəmləndi. Azərbaycan regionda və beynəlxalq arenada söz sahibinə çevrildi, onun global proseslərdəki çəkisi artdı. Bu yüksəliş yalnız daxili inkişafla məhdudlaşmadı, həm də xarici siyasətdə özünü qabarıq şəkildə göstərdi. Uzaqgörən siyasət və böyük güclərin maraqlarına balanslı yanaşma Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunu daha da gücləndirdi. Prezident İlham Əliyevin milli maraqlara və beynəlxalq hüquqa əsaslanan prinsipial və təşəbbüskar xarici siyasəti ölkəmizi dünya miqyasında etibarlı və müstəqil bir tərəfdaş kimi tanıtdı. Bu siyasətin əsas mahiyyəti Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsi, Qarabağ məsələsinin ədalətli həlli və Ermənistanın təcavüzkar siyasətinə son qoyulmasıdır. Bu gün Azərbaycanın ərazi bütövlüyü tam bərpa edilib, xarici təhdidlər aradan qaldırılıb. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü tam bərpa edilib, xarici təhdidlər aradan qaldırılıb. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü tam bərpa edilib, xarici təhdidlər aradan qaldırılıb.

güclü və nüfuzlu bir dövlət kimi öz mövqeyini daha da möhkəmləndirdi. Ölkəmizin gələcək inkişafı üçün yaradılan bu yeni reallıq həm tarixi ədalətin bərpası, həm də Cənubi Qafqazın gələcək siyasi xəritəsinin yenidən cızılması idi. Azərbaycanın bu qələbəsi yalnız bir müharibənin sonu deyil, həm də gələcəyin qətiyyətlə müəyyən olunması anlamına gəlirdi.

Son dövrlər Azərbaycan və Ermənistan rəsmiləri arasında müxtəlif formatlarda çoxsaylı görüşlər keçirilsə də, məhz postmüharibə dövründəki ikitərəfli görüşlərdə əldə olunan irəliləyişlər, sərhədlərin müəyyənlişməsi istiqamətində aparılan danışıqlar ən əhəmiyyətli nəticələri vermişdir. Azərbaycan sülhə nail olmaq və regional stabilliyi təmin etmək istiqamətində ardıcıl addımlar atsa da, Ermənistanın qeyri-konstruktiv mövqeyi bu prosesin qarşısını almağa çalışır. Düşmən ölkə uzun illər ərzində müxtəlif xarici qüvvələrin təsiri altında hərəkət edərək Cənubi Qafqazda gərginliyi artırmağa meyilli olub. Lakin Azərbaycan hər zaman milli maraqlara əsaslanan müstəqil xarici siyasət yürüdükdən bu təzyiqləri uğurla dəf

qə əsaslanan xarici siyasəti ona regionda və dünyada layiqli yer qazandırdı. Bu gün Azərbaycan müstəqilliyinin ikinci əsrinə doğru inamla addımlayır.

Qarabağ məsələsində BMT Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi 4 qətnamə beynəlxalq hüququn müdafiəsi baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyırdı. Bu qətnamələr Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü təsdiqləyir və işğal altındakı torpaqların geri qaytarılmasını tələb edirdi. Lakin Ermənistan beynəlxalq hüququn ən əsas normalarını, xüsusilə də ölkələrin ərazi bütövlüyü prinsipini kobud şəkildə pozaraq bu qətnamələri 30 ilə yaxın müddət ərzində icra etmədi. Bütün bu illər ərzində Ermənistan Bakının sülh təkliflərini rədd edərək öz himayədarlarının dəstəyinə arxalandı. Ancaq rəsmi İrəvanın bu siyasəti onu nə regional, nə də global miqyasda möhkəmləndirə bildi. Prezident İlham Əliyevin uzun illər boyunca inçəliklə qurduğu xarici siyasət strategiyası nəticəsində Ermənistan nəinki siyasi və iqtisadi, hətta hərbi təcrübə vəziyyətinə düşdü. Ölkə başçısının rəhbərliyi ilə Azərbaycan diplomatıyan məharətlə istifadə edərək düşmən Ermənistanın beynəlxalq arenada təcridən gücsüzləşməsinə nail oldu. Azərbaycan illərlə işğal altında olan əzəli torpaqlarını geri qaytararaq ərazi bütövlüyünü tam bərpa etdi. İkinci Qarabağ savaşında Ermənistanın kapitulyasiyaya məcbur edilməsi həm də BMT qətnamələrinin gecikmiş icrasını təmin etdi. Vətən müharibəsindən sonra Azərbaycanın diplomatik sahədə qazandığı növbəti böyük uğur Ermənistanın Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü rəsmən tanıması oldu. 2022-ci ilin oktyabr ayında Praqada "Avropa siyasi birliyi"nin Zirvə Toplantısı çərçivəsində keçirilən dördtərəfli görüşdə Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyan Qarabağın Azərbaycanı aid olduğunu rəsmi imzası ilə təsdiqlədi. Bu, Azərbaycanın beynəlxalq hüquq çərçivəsində qazandığı tarixi qələbənin bir daha təsdiqi idi.

2023-cü ilin sentyabr ayında həyata keçirilən anti-terror tədbirləri isə Azərbaycanın suverenliyinin tam bərpası ilə nəticələndi. Separatçı rejimə və "boz zona"ya son qoyuldu. Bu əməliyyat bir əsrlik münasibətin yekunu olaraq tarixə düşdü. Cənubi Qafqazda yeni geosiyasi reallıq formalaşdı və bütün dünya, o cümlədən Ermənistan bu reallıqı qəbul etməyə məcbur oldu. Azərbaycan tarixi ədaləti həm hərbi, həm də diplomatik yollarla bərpa edərək ərazi münasibətlərindən əziyyət çəkən digər ölkələrə də nümunə oldu. Respublikamızın strategiyası, dövlət-xalq birliyi və Prezident İlham Əliyevin liderliyi bu çətin və mürəkkəb tapşırığı necə uğurla həll edilə biləcəyini bütün dünyaya sübut etdi. "Dondurulmuş münasibət" və "status-quo"nun əbədi qalmaqacağına, hər bir problemin həll yolunun olduğunu nümayiş etdirən Azərbaycan regionda

güclü və nüfuzlu bir dövlət kimi öz mövqeyini daha da möhkəmləndirdi. Ölkəmizin gələcək inkişafı üçün yaradılan bu yeni reallıq həm tarixi ədalətin bərpası, həm də Cənubi Qafqazın gələcək siyasi xəritəsinin yenidən cızılması idi. Azərbaycanın bu qələbəsi yalnız bir müharibənin sonu deyil, həm də gələcəyin qətiyyətlə müəyyən olunması anlamına gəlirdi.

Son dövrlər Azərbaycan və Ermənistan rəsmiləri arasında müxtəlif formatlarda çoxsaylı görüşlər keçirilsə də, məhz postmüharibə dövründəki ikitərəfli görüşlərdə əldə olunan irəliləyişlər, sərhədlərin müəyyənlişməsi istiqamətində aparılan danışıqlar ən əhəmiyyətli nəticələri vermişdir. Azərbaycan sülhə nail olmaq və regional stabilliyi təmin etmək istiqamətində ardıcıl addımlar atsa da, Ermənistanın qeyri-konstruktiv mövqeyi bu prosesin qarşısını almağa çalışır. Düşmən ölkə uzun illər ərzində müxtəlif xarici qüvvələrin təsiri altında hərəkət edərək Cənubi Qafqazda gərginliyi artırmağa meyilli olub. Lakin Azərbaycan hər zaman milli maraqlara əsaslanan müstəqil xarici siyasət yürüdükdən bu təzyiqləri uğurla dəf

iyunun 15-də imzalanan Türkiyə ilə Şuşa Bəyannaməsi qarşılıqlı ölkələr arasında müttəfiqlik münasibətlərini yeni mərhələyə yüksəltdi. Bu sənəd yalnız iki ölkə arasında deyil, bütövlükdə Cənubi Qafqazda təhlükəsizliyin təmin olunmasına yönəlməli müddət bir addım idi. 2022-ci il fevralın 22-də isə Rusiya ilə imzalanan "Müttəfiqlik qarşılıqlı fəaliyyəti haqqında Bəyannamə" iki ölkə arasında strateji əlaqələrin dərinləşməsinə təmin etdi. Bu bəyannamə Azərbaycanın Rusiya ilə tarixi, siyasi və iqtisadi bağlarının möhkəmləndirilməsi baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Həmçinin Azərbaycan Çinin dünyada artan nüfuzuna xüsusi əhəmiyyət verərək 2024-cü il iyunun 3-də Çin Xalq Respublikası ilə strateji tərəfdaşlığın qurulmasına dair Birgə Bəyannamə imzalamaqla özünün Asiya istiqamətində də güclü mövqeyi tutduğunu nümayiş etdirdi. Bu mühüm beynəlxalq sənədlər Azərbaycanın dünyadakı təsir gücünün və beynəlxalq münasibətlər sistemindəki yerinin bariz göstəricisidir. Azərbaycan bu sazişlər vasitəsilə regional və global siyasətə təsiretmə imkanlarını artırır, yeni əməkdaşlıq imkanları

edib. Azərbaycanın hər bir görüşdə prioritet kimi müəyyənləşdirdiyi əsas prinsip - digər dövlətlərin daxili işlərinə qarışmamaq və özünə qarşı da eyni yanaşmanın tələbədir. Bu prinsip Azərbaycanın beynəlxalq arenada hörmət və etimad qazanmasına səbəb olmuşdur. Azərbaycanın bu mövqeyi ölkəmizi təkcə regionda deyil, global miqyasda da strateji tərəfdaş kimi tanıtmışdır. Bu gün respublikamız 23 ölkə ilə strateji tərəfdaşlıq sazişləri, 3 ölkə ilə isə müttəfiqlik sazişləri imzalayaraq geniş beynəlxalq şəbəkəyə malikdir. Azərbaycanın bu uğuru onun xarici siyasətinin praqmatizmi və balanslı yanaşması ilə izah olunur. Xüsusi vurğulamaq lazımdır ki, 2021-ci il

Nəzir ELDARQIZI,
"Respublika".